

Asia: VN/10777/2022

Vapaaehtoista maanpuolustusta koskevan lainsäädännön kiireellinen kehittämishanke

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tarkka-ampujakilta ry:n lausunto lakimuutosesityksestä

Tarkka-ampujakilta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tässä asiassa. Tarkka-ampujakilta esittää tässä kuvatut asiat erityisesti pitkän matkan ammunnan ja siihen tarkoituksenmukaisen erikoisampumakaluston näkökulmasta ja pitää nykyisen lain muuttamista tarpeellisena kiireellisesti.

Valmistellun muutosesityksen tavoitteet ovat perusteltuja ja ehdotetut muutokset ovat oikeansuuntaisia mutta esityksen yksityiskohdissa on nyky muodossaan muotoiluja ja epäselvyyksiä joista osa estää tai vaikeuttaa lakimuutoksen tavoitteiden saavuttamisen. Jotta muutosesityksen tavoitteet toteutuisivat sekä tarkka-ampujatoiminnan harjoittelussa että reservin harjoittelussa aselajista riippumatta, ehdotamme muutosesitykseen seuraavia muutoksia:

Lakiesityksen 20a§:ssä määritetään, että "Puolustusvoimat määrää asetyyppikohtaisista turvallista aseenkäsittely- ja ampumataitoa mittaavista ampumakokeista ja niiden hyväksyttävästä suorittamisesta sekä koulutusohjelmasta. Puolustusvoimat määrää myös koulutuksessa noudatettavista amuntojen järjestämisestä koskevista turvallisuusvaatimuksista ja ampumasuoritusten valvonnasta".

Tätä on mielestämme pidettävä johtoajatuksena, että mahdollisimman vähän ammunnan suorittamista määrittäviä (huom. ei pelkästään rajoitettavia) kohtia olisi lakitasoisessa tekstissä. Myös

termi turvallisuusvaatimukset voidaan katsoa sisältävän Puolustusvoimien varomääräykset ammunnoista, tästä tärkein on varomääräys D2.1 (Ammunnat jalkaväen aseilla).

Samoin 20b§:ssä määritetään, että "Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ampumakoulutuksessa voi ammunnan johtajana toimia vain Puolustusvoimien ammunnan johtajaksi hyväksymä henkilö, jonka alaisuudessa voi toimia riittävä määrä amunnassa avustavia henkilöitä".

Myös tätä voisi käyttää hyödyksi, että laissa olisi vähemmän määräyksiä. Pykälä on tulkittavissa niin, että Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kaikissa (eli myös MPK:n omilla tai koulutettavien omilla aseilla suoritettavissa) ammunnoissa ammunnan johtaja on Puolustusvoimien hyväksymä.

Kaliiperirajoitus: Tämä esiintyy ainakin lain 2§, 20§ ja 20a§:ssä. Kaliiperirajan asettaminen .338" / 8,6 mm rajaa pois muun muassa kaikki yleiset pistoolikaliiperit (9 mm sekä .357 .38 .40 .45) ja näin lopettaisi pistooliharjoittelun MPK:lta. Kaliiperirajoitus lakiin kirjattuna saattaa estää myös mahdollisesti (Puolustusvoimien) tulevaisuudessa hankittavien aseiden käytön MPK:n koulutuksessa.

Puolustusvoimien varomääräys D2.1 (Ammunnat jalkaväen aseilla, ak HR384) määrittää pienikaliiperiset aseet alle 20 mm halkaisijaltaan oleviksi. Tässä mielessä kaliiperin rajaaminen 8,6 mm ei ole perusteltu. Joillakin Puolustusvoimien ampumaradoilla ja -alueilla on pienikaliiperisille aseille (siis alle 20 mm) kaliiperirajoituksia, nämä ovat kuitenkin nykyisin jo harvinaisia ja perustuvat enemmänkin paikallisiin olosuhteisiin, ei varomääräykseen. Vastaavasti kaupallisilla ampumaradoilla kaliiperirajat on määritelty radan säännöissä (jotka käytännössä sisältyvät Puolustusvoimien määritelmään pienikaliiperisista aseista).

=> Tarkka-ampujakilta esittää, että erillisten kaliiperien rajoittaminen poistetaan laista ja pitäydytään puolustusvoimien määritelmissä pienikaliiperisista aseista.

20§: pykälän 3 momentissa kerrotaan paukkupatruunoiden olevan puuluotisia. Kaikki puolustusvoimien käytössä olevat paukkupatruunat eivät ole puuluotisia. Paukkupatruunoiden määrittelemisen puuluotiseksi rajaa käytön käytännössä vain rynnäkkökivääriin. Puolustusvoimien varomääräys D2.1 ja sen liite 10 määrittää turvallisuusmääräykset harjoitusampumatarvikkeille. Kyseisessä varomääräyksessä paukkupatruuna on vain yksi harjoitusampumatarvike.

=> Tarkka-ampujakilta esittää, että termin "paukkupatruuna" asemasta käytetään termiä "harjoitusampumatarvike".

20a§:ssä puhutaan taistelijaparista. Kuitenkin nykyisessä organisaatiossa (Taistelijan opas 2013) puhutaan partiosta. Tällöin partiolla tarkoitetaan entistä jalkaväkiryhmän taistelijaparia, joka on vahvuudeltaan etupäässä kolme, joissakin organisaatioissa neljä taistelijaa. Taistelijaparia käytetään edelleen esimerkiksi tarkka-ampujilla ja sinkomiehillä.

=> Tarkka-ampujakilta esittää, että pykälässä käytetään termin "taistelijapari" asemasta termiä "taistelijapari tai -partio".

20a§ 4 momentissa määritetään maksimiampumaetäisyydeksi kaksi kilometriä. Tämä on jo parannus edelliseen kilometriin. Kuitenkaan esim Puolustusvoimien ampumaohjelmisto tai varomääräys ei erikseen määritä sallittua maksimiampumaetäisyyttä ammunnoissa. Koska puolustusvoimat edelleen antaa määräykset ammuntojen turvallisuusmääräyksistä (ks. yllä), voidaan tällaista maksimiampumaetäisyyttä pitää lakitasoisessa säädöksessä turhana. Vastaavasti kaupallisilla ampumaradoilla sallitut ampumaetäisyydet on määritelty radan säännöissä.

=> Tarkka-ampujakilta esittää, että suurin sallittu ampumaetäisyys poistetaan ja pitäydytään puolustusvoimien tai kaupallisen ampumaradan sääntöjen määrittelemissä maksimietäisyyksissä.

Samassa pykälässä määritetään maksimiampujien määrä. Pykälää voi tulkita myös siten, että ammunnan johtajalla (yksi henkilö) voisi olla 40 kurssilaista valvonnassaan. Puolustusvoimien radoilla voi maksimipaikkamäärä olla 60 ampujaa. Näillä radoilla kapasiteetti on vajaakäytöllä, mikäli maksimimäärä on 40 kurssilaista. Lakiesityksessä on juuri tarkoitus tehostaa ja lisätä MPK:n koulutusta.

Puolustusvoimilla on määräysvalta ammuntojen johtamisessa ja valvonnassa. Tämän takia puolustusvoimat on oikea taho määräämään ampujien maksimimäärän ja sen, mikä on tarvittava määrä valvoja ammunnoissa.

Ampujien määrän rajoittaminen rajoittaa tietyllä tavalla tulkiten myös kurssin osallistujien maksimimäärän. Kuitenkin kysymyksessä on yhtä aikaa ampuvien kurssilaisten määrä. Tämän takia on parempi puhua yhtä aikaa ampumassa olevien määrästä. Tällaisissa tilanteissa kurssilla voidaan sekä ammuttaa yhtä osaa kurssilaisista että kouluttaa toista osaa kurssilaisista.

=> Tarkka-ampujakilta esittää, että Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen aseilla suoritettavissa ammunnoissa yhtä aikaa ampuvien kurssilaisten määrä rajoitetaan ampumaradan tai -paikan maksimimäärään ja ammunnan valvontaan määrätään Puolustusvoimien määräyksellä tarvittava määrä ammunnan valvoja samoilla periaatteilla kuin Puolustusvoimien omissa turvallisuusmääräyksissä.

=> Tarkka-ampujakilta esittää, että myös muissa kuin Puolustusvoimien valvomissa ampumatilaisuuksissa oleva 30 ampujan rajoitus poistetaan ja aselakia muutetaan siltä osin MPK:n ammuntoihin liittyen. Esitetään, että näissä ammunnoissa noudatetaan samoja määräyksiä kuin SOTVA-ammunnoissa. Tämä poistaa turhaa säätelyä ja väärinymmärryksen mahdollisuuksia.

Sallitut asetyypit: Lakiesityksen 20a§:ssä määritetään, että "Ampumakoulutuksessa saadaan käyttää ainoastaan ampuma-aselain (1/1998) 2 a §:ssä tarkoitettua tehokasta ilma-asetta sekä 6 §:n 2 momentin 1–6, 8 ja 10 kohdassa ja 9 §:n 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua ampuma-asetta, joka toimii ampuma-aselain 7 §:n 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettulla toimintatavalla."

Ampuma-aselain sekä Lain vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta edelliset muutokset ovat tehneet tästä kohdasta jo sekavan eikä se palvele tarkoitustaan. Esim. pienoisrevolverit sekä toimintatapa 4 - tyyppisistä aseista muunnetut reserviläiskiväärit tämän ulkopuolelle ilman että sitä voi teknisesti perustella. Riippumatta siitä onko kyseessä Puolustusvoimien ammuntaohjelma tai urheiluammunta (esim. Sovellettu reserviläisammunta), kyseiseen suoritukseen soveltuvat ja sallitut aset on määritelty ampumaohjelmassa tai lajin säännöissä.

=> Tarkka-ampujakilta esittää että edellä lainattu kohta korvataan maininnalla että ampumakoulutuksessa saa käyttää ampumaohjelmiston määräyksessä tai säännöissä sallittua asetta.

Sarjatuli: Lakiesityksen 20a§:ssä määritetään "Koulutuksen antaminen sarjatulella on kiellettyä". Tämä rajaa MPK:n ampumatoiminnasta kokonaan pois asetet jotka ovat pelkästään sarjatulitoimisia. Lakimuutoksen yksi tavoitteista on mahdollistaa Puolustusvoimien Kaksisuuntaisen taistelusimulaattori KASI:n käyttö MPK:n koulutuksissa mikä ei ole tarkoituksenmukaista ellei ryhmän tukiaseita voida käyttää osana harjoitusta. Myöskään sarjatulen rajaaminen laissa ei ole perusteltua koska se on jo rajoitettu harjoitus tai ampumaohjelmakohtaisesti, rynnäkkökivääriammunnoissa sarjatuli on kielletty, ryhmän tukiasoiden ammuntaa ei voi toteuttaa ilman sitä.

=> Tarkka-ampujakilta esittää että sarjatulirajoitus poistetaan laista.

Osallistuminen: Nykyisen lain 22d§:ssa määritetään "Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen 20 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen ja 22 a §:ssä tarkoitettuun toimintaan saavat osallistua myös muut kuin Suomen kansalaiset."

Koulutuksen lisäksi MPK järjestää myös kilpailuja ja muita tapahtumia mihin kutsutaan osallistujia myös ulkomailta (esim. vuosittain järjestettävä Tarkka-ammunnan SM kilpailu).

=> Tarkka-ampujakilta esittää että muutetaan ko. kohta muotoon

"Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen 20 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen, kilpailuihin, muihin tapahtumiin sekä 22 a §:ssä tarkoitettuun toimintaan saavat osallistua myös muut kuin Suomen kansalaiset."

Aikataulu: Kiireellisestä aikataulusta ja monitahoisesta aiheesta johtuen on mahdollista että lakimuutokseen jää tulkinnanvaraisuuksia tai ristiriitaisuuksia.

=> Tarkka-ampujakilta esittää että samalla kun Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen lakisäätteistä tehtävää tarkistetaan myöhemmin, varaudutaan samalla jatkokehittämään nyt käsiteltäviä lainkohtia mikäli kokemukset muutosten käyttöönotosta osoittavat että se on tarpeellista.

Lisäksi muutosesityksen 20a § alla oleva maininta "Koulutukseen osallistuva saa kuitenkin käyttää koulutuksessa omalla vastuullaan myös 2 momentin mukaista ampuma-asetta, joka soveltuu koulutusohjelman mukaisiin amuntoihin ja jonka hallussapitoon hänellä on oikeus ampuma-aselain mukaan." on keskeinen muutos tarkka-ammunta-aselajille.

Tarkka-ampujakilta pitää erittäin tärkeänä että laki selkeästi sallii koulutukseen osallistujien omien aseiden käytön MPK:n toiminnassa. MPK:n eri Maanpuolustuspiirit (MPP) ovat tulkinneet nykyistä lakia vaihtelevasti, mikä on johtanut siihen että Etelä-Suomen MPP:n alueella ei ole pystytty järjestämään tarkka-ammunta-aselajin amuntoja lainkaan. MPK:lla ei tällä hetkellä ole omia tarkkuuskivääreitä (hankinta on suunnitteilla mutta tulee tapahtumaan aikaisintaan ensi vuonna ja määrä tulee olemaan rajallinen tarpeeseen nähden). Lisäksi tulevaisuudessa korvattavaksi suunnitellut Puolustusvoimien Tarkkuuskivääri 85:et soveltuvat enää huonosti tarkka-ammunnan kouluttamiseen. Tarkka-ammunta-koulutukseen osallistujien oman kaluston hyödyntäminen on avainasemassa tarkka-ammunnan harjoittelun sekä riittävän koulutusmäärän toteuttamisessa.

Reimavuo Sami
Tarkka-ampujakilta ry